7.9.2023

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n biotalousstrategian päivityksestä

Biotalous nostettava osaksi EU:n teollisuuspolitiikkaa

Metsäteollisuus näkee, että **eurooppalaisessa päätöksenteossa tulee nykyistä paremmin tunnistaa puun käytön ja metsätalouden merkitys sekä puuraaka-aineesta tehdyt tuotteet fossiilisten materiaalien ja tuotteiden korvaajana.** Tämän tulee olla keskeinen osa Suomen EU-vaikuttamista.

Biotalouden ja erityisesti metsäsektorin mahdollisuudet EU:n vihreän kehityksen ohjelman ja muiden keskeisten ohjelmien ja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat huomattavat. Puupohjaiset tuotteet parantavat Euroopan huoltovarmuutta, resilienssiä ja strategista autonomiaa esimerkiksi tarjoamalla ratkaisuja vihreän siirtymän materiaalitarpeisiin (mm. akkujen anodimateriaalit). Puupohjaiset tuotteet varastoivat puiden ilmakehästä poistamaa hiilidioksidia, puurakennukset ja -rakenteet jopa vuosikymmeniksi. Myös puusta valmistetut komposiitit, eristeet, tekstiilit ja esimerkiksi liimoissa käytetyt kemikaalit voivat varastoida hiilidioksidia hyvin pitkään. Lyhytikäisemmätkin puutuotteet korvaavat fossiilipohjaisia tai muuten ympäristön kannalta haitallisia raaka-aineita ja tuotteita.

Biotalous muodostaa 17% Suomen kansantalouden tuotoksesta ja 12% arvonlisäyksestä (vuosi 2021). Arvonlisästä yli kolmasosa koostuu metsäsektorista. Suomen biotaloustuotteiden viennistä puolestaan yli 70% koostuu metsäsektorin tuotteista. Biotalouden osuus EU:n bruttokansantuotteesta on noin 5% ja työvoimasta 8% (vuosi 2019). Biotalouden voluumia ja strategista merkitystä tulee, ja on mahdollista kasvattaa huomattavasti, mutta biotaloutta etenkään osana EU:n teollisuuspolitiikkaa ei kuitenkaan ole vielä tunnistettu ja tunnustettu riittävästi.

Suomella on edellytykset nousta johtavaksi maaksi luomaan edellytyksiä Euroopan kehittymiselle uusiutuviin ja kierrätettäviin materiaaleihin perustuvaksi teollisten investointien kärkikohteeksi ja suunnannäyttäjäksi. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan vahvaa kansallista ja eurooppalaista vaikuttamisyhteistyötä. Biopohjaisten materiaalien ja tuotteiden aseman vahvistamiseen EU:ssa tähtäävän vaikuttamisen tulee olla ennakoivaa ja laaja-alaista, ulottuen biotalouden alkupäästä, kuten metsä- ja ilmastopolitiikoista, aina tuotelainsäädäntöä koskeviin aloitteisiin.

7.9.2023

Metsäteollisuus pitää myös tärkeänä Suomen kannassakin esille nostettua biotalouden tutkimus- ja innovaatiotoiminnan merkitystä ja korostaa yritysten ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden välisen yhteistyön tärkeyttä. Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti siihen, että metsiin pohjaava biopohjainen kiertotalous on riittävästi huomioitu tutkimuksen ja innovaation Horisontti Eurooppa -puiteohjelman loppukauden ja seuraavan puiteohjelman temaattisissa painopistevalinnoissa.

Metsäbiotalouden, kuten usean muunkin biopohjaisen prosessiteollisuuden alan, innovaatiotoiminnan erityispiirre on tulosten skaalaamisen, ts. pilotointi- ja demonstraatiovaiheiden, suuret kustannukset. Näiden yrityksille riskialttiita, mutta kaupallistamisen ja talouskasvun kannalta välttämättömiä vaiheita tukemaan tarvitaan myös julkista TKI-rahoitusta. EU:n tutkimuksen ja innovaation puiteohjelmassa ja muissa relevanteissa EU-rahoitusinstrumenteissa tulisikin huomioida riittävällä resursoinnilla myös perustutkimusta seuraavat innovaatioketjun vaiheet, eli nk. teknologiset valmiustasot (TRL) 3–9.

Metsäteollisuus pitää tärkeänä myös Suomen kannassa esille nostettua biotalousalan osaajien saatavuutta ja osaamisen kehittämistä. Metsäteollisuus korostaa erityisesti LUMA-osaamisen, puurakentamisen koulutuksen ja jatkuvan oppimisen merkitystä, sekä metsäbiotalouden ketjun alkupään, eli puunkorjuun ja logistiikkaketjun osaajien saatavuuden tärkeyttä.

Yhteenvetona Metsäteollisuus ry toteaa metsäpohjaisen biotalouden tarjoavan EU:lle merkittäviä ratkaisuja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja EU:n omavaraisuuden vahvistamiseen, ja näkee Suomen roolin biotalouden edistämisessä EU:ssa hyvin tärkeäksi.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja

Liitteet